

โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies)

ปี 2533 กองระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วย/ตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้าจาก 59 จังหวัด จำนวน 185 คน เป็นชาย 125 คนหญิง 60 คน อัตราส่วนชาย:หญิง เท่ากับ 2:1 คิดเป็นอัตราป่วยตาย เท่ากับ 0.33 ต่อประชากรแสนคน เป็นผู้หญิงในภาคกลาง 22 จังหวัด 71 คน ภาคเหนือ 13 จังหวัด 26 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 16 จังหวัด 62 คน และภาคใต้ 9 จังหวัด 26 คน อัตราป่วยตายต่อ ประชากรแสนคน เท่ากับ 0.38 , 0.24 , 0.31 และ 0.37 ตามลำดับ จังหวัดที่ไม่มีผู้ป่วย /ตาย ในปีนี้มี 14 จังหวัด ภาคกลาง ได้แก่ อ่างทอง และสระบุรี ภาคเหนือ ได้แก่ แม่ฮ่องสอน น่าน เชียงราย ลำพูน ตาก และอุทัยธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ มุกดาหาร ภาคใต้ ได้แก่ สตูล ยะลา นราธิวาส ปัตตานี และภูเก็ต

เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2532พบว่า จำนวนตายลดลง 27 คน อัตราป่วยตาย ก็ลดลงจาก 0.38 เหลือ 0.33 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดที่มีจำนวนป่วย / ตายสูงสุด 10 อันดับแรกของประเทศ ฯ ได้แก่ อุครธานี 11 คน ประจวบคีรีขันธ์ 7 คน ศรีสะเกษ 7 คน นครราชสีมา 7 คน สกลนคร 6 คน นครสวรรค์ 6 คน และ ตาย 5 คน เท่ากันอีก 7 จังหวัด คือ ระยอง ตรัง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สงขลา อุบลราชธานี และกรุงเทพมหานคร แต่เมื่อคิดเป็นอัตราป่วย/ตายต่อประชากรแสนคน 10 อันดับแรกจะพบว่าระนองสูงสุด คือ 2.58 ต่อประชากรแสนคน(3คน) เรียงไปตามลำดับคือ ประจวบคีรีขันธ์ 1.66(7คน) สมุทรสงคราม ชัยนาท 0.84 (3คน) จันทบุรี 0.69(3คน) กระบี่ 0.84(2 คน) และสกลนคร 0.86(6 คน)

จากจำนวนผู้เสียชีวิต 185 คน สามารถสอบสวนประวัติอย่างละเอียดได้ 157 คน หรือร้อยละ 85 พบว่า 17 คน มีประวัติ 1 ราย ได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามีอยู่ 5 ราย ได้รับการฉีดวัคซีนเมื่อแสดงอาการของโรคแล้ว (ซึ่งต้องถือเสมือนว่าไม่ได้รับการวัคซีน) อีก 9 ราย ได้รับวัคซีน 3 – 7 วัน หลังรับเชื้อ แต่ 2 คน และอีก 1 คน ได้รับ Rabies Immuno-globulin แต่ไม่ได้วัคซีนให้ครบชุด

สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ พ.ศ. 2533

สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ปีนี้กองระบาดวิทยาได้รับรายงานจากห้องชันสูตร โรคพิษสุนัขบ้า 21 แห่ง ทั่วประเทศ พบว่ามีหัวสัตว์ชนิดต่างๆ ส่งตรวจ 14,164 ตัวอย่าง เน่าตรวจไม่ได้ 230 ตัวอย่าง เหลือตรวจได้เพียง 13,934 ตัวอย่าง ในจำนวนนี้ พบว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า 6,535 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 46.9 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2532 พบว่ายอดส่งตรวจลดลง 8.93% (1,366 ตัวอย่าง) จำนวนพบเชื้อลดลง 12.88% (966ตัวอย่าง) และเปอร์เซ็นต์การตรวจพบเชื้อก็ลดลงถึง

2.13% สัดส่วนการพบเชื้อตามชนิดสัตว์ สุนัขยังคงสูงเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 94.45) แมวพบเป็นอันดับที่ 2 (ร้อยละ 4.09) สัตว์เศรษฐกิจเป็นอันดับที่ 3 (ร้อยละ1) นอกจากนั้นเป็นลิง ค่าง ชะนี สัตว์ทะเลและสัตว์ป่า (เกือบร้อยละ1) เป็นที่น่าสังเกตว่า ร้อยละของการพบเชื้อในสุนัขลดลงกว่าค่าเฉลี่ย ของปีก่อนๆ ประมาณ 1% ขณะที่การพบเชื้อในแมวสูงขึ้นประมาณครึ่งเปอร์เซ็นต์

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนส่งตรวจและจำนวนพบเชื้อเป็นรายภาคประเทศ พบว่า ภาคกลางส่งตรวจมากที่สุด จำนวนพบเชื้อก็สูงที่สุด แต่เปอร์เซ็นต์การพบเชื้อต่ำที่สุด ในขณะที่จำนวนส่งตรวจของภาคใต้น้อยที่สุดและเปอร์เซ็นต์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่ามีตัวอย่างส่งไปตรวจที่กรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ 2,661 ตัวอย่าง รองลงไป 4 อันดับ ได้แก่ นครราชสีมา 1,183 ตัวอย่าง นครราชสีมา 661 ตัวอย่าง นครสวรรค์ 587 ตัวอย่าง และขอนแก่น 577 ตัวอย่าง สำหรับจังหวัดที่มีจำนวนการตรวจพบเชื้อสูง 5 อันดับแรกของประเทศ ได้แก่ นครราชสีมา 731 ตัวอย่าง กรุงเทพมหานคร 544 ตัวอย่าง นครศรีธรรมราช 361 ตัวอย่าง นครสวรรค์ 299 ตัวอย่าง และขอนแก่น 287 ตัวอย่าง ส่วนจังหวัดอื่นก็พบว่า จังหวัดที่มีห้องชันสูตรตั้งอยู่ จะพบว่ามีทั้งจำนวนการส่งตรวจและจำนวนพบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าสูงกว่าจังหวัดที่ไม่มีห้องชันสูตรตั้งอยู่